Twitter Thread by Elis Bektaš

Elis Bektaš
@elisbektas

Ho-koš-po-koš pr-de ko-koš i-ma jed-na mod-ra rje-ka

Prije pola stolje■a svijet je još uvijek bio dobri stari svijet u kom se znalo kako šta funkcioniše i šta je ■ija zada■a. Uslijed nepostojanja globalne informati■ke mreže ■eljad je saznanja o svijetu dobijala putem škole,

zatim putem medija, te putem zanimljivih a beskorisnih sadržaja kao što su umjetnost i kultura, mada ni obi■noj i profanoj zabavi ne bi bilo pošteno oduzet tu edukativnu dimenziju. Kultura, umjetnost i zabava podu■avale su ■eljad onome za šta škole nisu imale vremena kao i onome

što nije bilo od suštinskog zna■aja za pravilnu izgradnju proletera, inokosnog poljoprivrednog proizvo■a■a i poštenog inteligenta.
Tako je Mak Dizdar morao napisati svoju ■uvenu pjesmicu u kojoj je objasnio gdje se nalazi Modra rijeka. Pošto se u nas poezija ipak više piše nego

što se ■ita, ta je korisna informacija ostala nepoznata ve■em broju ■eljadi, pa su zato Indeksi odlu■ili uglazbit Modru rijeku i tako informaciju o njenoj zemljopisnoj lokaciji u■init dostupnom širokim radnim masama. Mi smo onda svi nau■ili tu pjesmicu i mogli smo u svako doba

dana i no■i, pa ■ak i nakon ■etiri do šest ispijenih piva, ko iz topa ispucat sve što znademo o Modroj rijeci. A znali smo uglavnom dvije stvari.
Pod jedan smo znali da se ona nalazi iza gore iza dola iza sedam iza osam i još hu■e i još lu■e preko mornih preko gorkih preko gloga

preko dra■e preko žege preko stege preko slutnje preko smutnje iza devet iza deset tamo dolje ispod zemlje i onamo ispod neba i još dublje i još ja■e iza šutnje iza tma■e gdje horozi ne pjevaju gdje se ne zna za glas roga i još hu■e i još lu■e iza uma iza boga. A pod dva smo

znali da nama valja preko rijeke, mada nam nikad nije do kraja i na uvjerljiv na■in objašnjeno što nam valja preko nje, a da ne govorimo o tome što nikad niko nije pomenuo ima li na njoj mostova i gdje se nalaze ili je moramo forsirati ■amcima a možda ■ak i preplivat, ko Šabo što

je u Zenici preplivao decembarsku Bosnu.
Danas je sve to, me■utim, znatno jednostavnije, dovoljno je u gugl ukucati blue river i pogledati šta vikipedija na engleskom kaže o tome. A kaže da ima ■ak trinaest modrih rijeka na dunjaluku, od kojih svaka može bit ona Dizdarova, mada

bih se ja li■no smio opkladiti da je Mak napisao pjesmicu o onoj Modroj rijeci na Novom Zelandu, a kao dokaz tom uvjerenju iznosim to što ja ne znam za hu■e i lu■e mjesto od onog koje se zove Aotearoa. Povrh svega, svakom je poznato da horozi na Novom Zelandu ne pjevaju ve■

kukuri■u i da horozi pjevaju samo u Sarajevu, osim kad idu na turneju ili na Evroviziju pa tad i druga mjesta imaju priliku ■ut raspjevane horoze.
Ali nemojte pretjerano puštati nadanjima na volju. Ni gugl ni vikipedija ne■e vam ponuditi odgovor na pitanje - a što to nama valja

preko rijeke?
Na kraju vas moram upozorit da nije sve u tehnološkom i informati■kom napretku. Bez obzira na to što sad putem nekoliko klikova mišem možete saznati gdje se nalazi Modra rijeka, vi ipak s vremena na vrijeme pro■itajte i onu Dizdarovu pjesmicu ili barem poslušajte

Indekse kako je pjevaju. Ona je proglašena za najbolju bošnja■ku pjesan i siguran sam da ■e se još dugo zadržati na ■elu tablice, makar dok naši umni profesori, kriti■ari i književnici ne nau■e razlikovat pjesmu od pjesmice i dok ne saznaju za Skendera Kulenovi■a.
Pošto ■e biti

onih koji ■e vrtjeti glavom a neki ■e se od njih i be■it i grozit na mene zbog toga što sam kazao da je tamo neki Skender Kulenovi■ ipak malo vi■niji beskorisnom pjesni■kom poslu od Dizdara, ja ■u u svoju odbranu ispri■ati jednu zgodu. Prije nekoliko godina na■em kod onog

■uturuma što prodaje knjige na Bunuru u Mostaru Skenderove sonete. I to ono lijepo bibliofilsko izdanje Prve književne komune.
- Pošto je knjiga? pitam.
- Jel puno ■etiri marke? veli on.
- Nije puno, rekoh pa š■epah knjigu i utekoh preko Bunura bježe■i od one marke kusura ko od

kakvog prokletstva. Da spadam u organizovane i dobrotom ispunjene pisce, rekao bih ko od kuršuma al mi koji smo pakosna i zavidna ■ubrad znademo da se od kuršuma ne može ute■i kad jednom krene na svoj put ka vama.
Tek kad sam prešao most usporim korak i otvorim knjigu.

Šu■ur dragom Allahu te to u■inih tek na obali, da sam takvu nepromišljenost u■inio na mostu survali bismo se i knjiga i ja, a možda i most u Neretvu od iznena■enja. Knjigu je potpisao li■no Skender, onim starinskim, debelim flomasterom.
Udesilo se da mi je baš te ve■eri u goste

došao najdraži ahbab, pa smo malo sjedili i akšamlu■ili, usput napr■uju■i o svemu i sva■emu. U neka doba no■i ja se povukoh na spavanje jer vidjeh da mi je ahbab umoran, a on bi, onako pristojan i odgojen, prije krepao od iscrpljenosti nego mi kazao
- De me bolan pusti da dahnem

dušom, ne mogu te više slušat, davežu.
Negdje pred samu zoru, u ono doba kad džinni svijaju onu veliku sjenku sa Mostara i po njemu raspore■uju dnevne sjenke, mene probudi pojava zvana na■eralo me pišat. Kad se ho■ete tiho i ne■ujno kretati, nemojte hodati na prstima, to je samo

loša literarna figura, popularna me■u organizovanim i dobrim piscima. Umjesto toga, oslanjajte se na vanjski brid stopala. Tako sam ja krenuo do hale, ne■ujan kao ■ejen, da ne probudim svog umornog ahbaba. Ali taj je strah bio posve bezrazložan, jer ga ugledah kako i dalje sjedi

tamo gdje sam ga ostavio, povijen nad knjigom sa Skenderovim sonetima i Skenderovim potpisom.
- Nisi valjda sve do sad ■itao? upitah ga zabrinut i baš mi nešto žao što se nije odmorio.
- Aha, blagim glasom potvrdi moj ahbab i podiže glavu taman toliko da mu na licu vidim dva

poto■i■a suza, bistra kao izvor Modre rijeke na Novom Zelandu.
Ovako vitak i elegantan, što je literarno dopušten na■in da za sebe kažem da sam mršav i suh, ja sam ujedno i poprili■no debelokožno ■ubre, što zna■i da baš i ne■u lahko pustit suzu zbog tamo neke pjesme. Ali i tako

beš■utan, ja i dan-danas osjetim da mi je ukazana nezasluženа milost i da me je obasjala neka neopisivo lijepa, ali kao tu■ teška svjetlost svaki put kad pro■itam neki od Skenderovih soneta. Zato što me oni podsjete na jednu važnu stvar koju po■esto zaboravljam - da je insan sam

i da toj vrsti samo■e nema lijeka osim smrti, a da se užas te samo■e može nadvladati samo putem ljubavi, pri ■emu valja znati da kad Skender kaže ljubav ta rije■ nije sinonim sa rije■ju ljubav u djelima naših popularnih literata koji su izborili plasman u samom vrhu tabele.

Dobro, valja biti iskren pa priznati da me ni Modra rijeka nije ostavljala ravnodušnim i da je u mom životu imala ulogu koju nipošto ne bih mogao nazvati neznatnom. U nižim razredima osnovne škole veoma sam je volio ■itati i u sebi i naglas, jer mi se ona doimala suptilnijom i

prefinjenijom od u taj vakat popularnih razbrajalica poput one hokoš-pokoš prde kokoš ili am bure bam bure ja se sakrih za bure. A u poznim gimnazijskim danima jednom sam je slušao i na koncertu. Bilo je odista neponovljivo iskustvo svjedo■iti kolektivnom zanosu publike, pri ■emu

su u njemu prednja■ili odlikaši i vrlodobri ■aci. Toliko je bio snažan taj zanos da se po■eo izlijevati iz tijela što su se njihala skupa sa Pimpekovim glasom, pa se po■eo i na mene prenositi. Uslijed toga osjetio sam neodložnu potrebu da iza■em na zrak i zapalim Jork koji se

taman tih godina bio pojavio s onim lakonski rje■itim sloganom - S cigaretom nisi sam. Izašao sam napolje gdje me ■ekao moj li■ni zanos.
E taj moj zanos, taj posve■eni■ki zagrljaj sa tišinom nakon Pimpekovog nazalnog ubje■ivanja da nam valja preko rijeke, to je nešto na ■emu ■u

sve do smrti biti zahvalan mom dragom Maku Dizdaru. Koji je sve dobro napisao osim jedne stvari. Pjesnici, naime, preko rijeke idu u samo■i, džematile rijeku prelaze karavani, izvi■a■i, ribari ili desantna pješadija.